

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

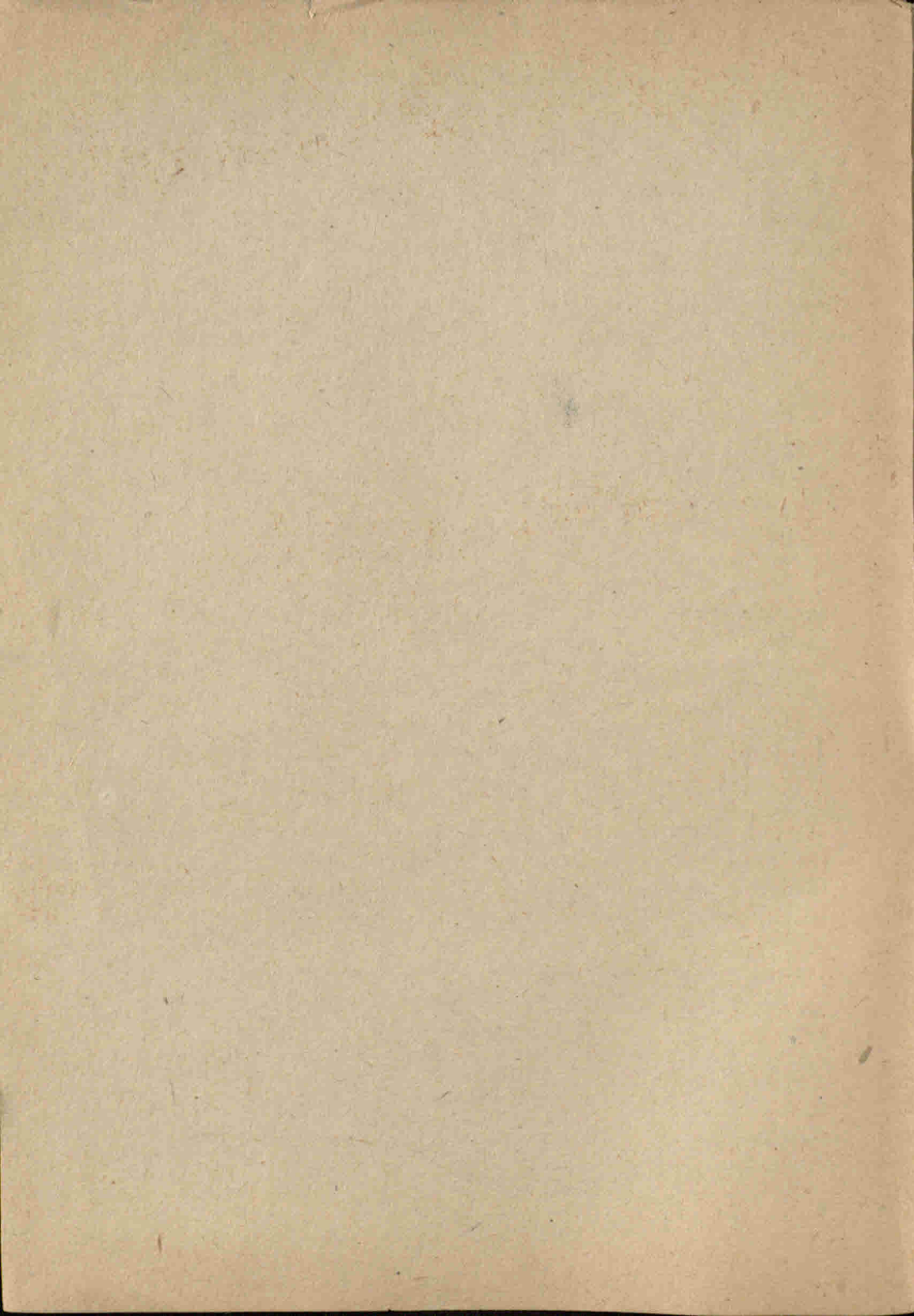
CHORĄGIEW JELENIOGÓRSKA

PROGRAM KSZTAŁCENIA POLITYCZNEGO

W ROKU HARCERSKIM 1977/1978

**„NASZĄ RZECZĄ
JEST OJCZYZNA”**

Związek Harcerstwa Polskiego jest pracującą pod ideowym kierownictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej ideowo-polityczną organizacją dzieci, młodzieży i instruktorów przygotowującą młode pokolenie Polaków do aktywnego udziału w budowie rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego, którego perspektywy nakreśliły Uchwały VI i VII Zjazdu PZPR. W całości kształci ideowego wychowawcę dzieci i młodzieży szczególną uwagę organizacja przywiązuje do kształtowania postaw społecznych, politycznych i obywatelskich. Wypracowane metody i formy wychowania ideowego w ZHP pozwalają jego członkom zdobywać wiedzę i uzyskiwać motywację sprzyjającą emocjonalnemu wiązaniu się z ideologią socjalizmu, z dokonaniem i perspektywami dalszego rozwoju naszego kraju. Ideowo-wychowawczym oddziaływaniem organizacja coraz szerzej obejmuje także młodzież niezorganizowaną.

W związku z nowymi i szerokimi zadaniami, jakie przed młodzieżą postawiła nasza Partia w zakresie oddziaływania ideowo-politycznego organizacji, jedną z podstawowych spraw jest unowocześnienie i doskonalenie systemu powszechnego i ustawicznego przekazywania wiedzy społeczno-politycznej oraz samokształcenia. Odnosi się to przede wszystkim do młodzieży szkół ponadpodstawowych, aktywności młodzieżowej i kadry kształcącej. Jednym z przykładów ciągłego doskonalenia metod pracy w tej dziedzinie jest wzbogacenie programu Związku o wybrane elementy wiedzy politycznej jak np. w stosunku do uczniów szkół podstawowych - Turniej Wiedzy Obywatelskiej.

Tegoroczny, IX Turniej Wiedzy Obywatelskiej, przebiegający pod hasłem "Socjalizm przeobraża świat" służy pogłębianiu wśród członków organizacji zaangażowanych postaw patriotycznych i internacjonalistycznych, rozwijaniu zainteresowań problematyką międzynarodową krzewieniu idei braterstwa, przyjaźni, solidarności i zasad pokojowego współistnienia, uświadomieniu młodzieży historycznego znaczenia Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej i jej wpływu na losy świata i naszego kraju.

W bieżącej pracy drużyn i szczepli świadomie kładziemy duży nacisk na potrzeby systematycznego zapoznawania zuchów, harcerzy i członków drużyn HSPS z pracą ich rodziców, problematyką działalności Rad Narodowych, pracą Sejmu, zasadami Konstytucji PRL, perspektywami rozwoju Polski, aktualną sytuacją międzynarodową.

Wysokie wymagania wznoszące w miarę rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego członka organizacji - stawiają w tej dziedzinie przed młodzieżą harcerską stopnie, sprawności i odznaki. Szczególnie zakres wiedzy społeczno-politycznej zawarty w wymaganiach na stopnie HSPS wyraźnie określa nie tylko potrzebę poznawania praw rozwoju społecznego, ale przede wszystkim pomaga młodzieży w kształtowaniu postaw politycznych i światopoglądowych.

Główne kierunki kształcenia politycznego w ZHP w roku harcerskim 1977 / 1978

Program kształcenia politycznego skierowany jest głównie do członków drużyn i szczepli Harcerskiej Służby Polsce Socjalistycznej, kadry instruktorskiej, pełniącej bezpośrednio funkcje wychowawcze oraz statowego i społecznego aktywu kierowniczego organizacji. Rezultatem tego powszechnego i systematycznego szkolenia - organizowanego zarówno zespołowo jak i poprzez indywidualne zdobywanie wiedzy - powinien być stały wzrost świadomości społeczno-politycznej młodzieży i instruktorów zgodnie z Uchwałą VI Zjazdu ZHP, najdojrzałsi, legitymujący się wysokim stopniem świadomości politycznej, będą uzyskiwali rekomendację kandydata do PZPR. Dla zapewnienia właściwego przebiegu kształcenia instancje harcerskie podejmą niezbędne przedsięwzięcia programowe i organizacyjne, będą sprawowały nadzór nad realizacją programu.

Treści kształcenia politycznego w roku harcerskim 1977/78 wynikają bezpośrednio z uchwał V, VI, VIII Plenum Komitetu Centralnego PZPR określających zadania społecznego rozwoju kraju oraz z Uchwały VII Plenum KC PZPR, które nakreśliło zadania w dziedzinie pogłębiania patriotycznej jedności i socjalistycznej świadomości narodu, związane są z programem ideowo-politycznym ZHP.

Szczególne uwagę zwracamy na:

- wychowanie w duchu ideologii marksizmu-leninizmu, pogłębianie wiedzy o założeniach ustroju socjalistycznego i najnowszej historii ruchu robotniczego, zapoznanie z rolą PZPR w życiu narodu i jej polityką,

- kształtowanie patriotycznych i internacjonalistycznych postaw opartych o postępowe tradycje narodu polskiego, budzenie dumy z sukcesów Polski Ludowej i jej perspektyw rozwojowych,
- kształtowanie poczucia solidarności z walką klasy robotniczej i postępowych sił na świecie o sprawiedliwość społeczną, pokój i postęp społeczny,
- kształtowanie poglądów i przekonań materialistycznych, upowszechnianie kultury i obyczajowości świeckiej,
- uczenie socjalistycznej demokracji opartej na jedności praw i obowiązków, zapoznawanie z Konstytucją PRL, wykazywanie wyższości demokracji socjalistycznej nad burżuazyjną,
- kształtowanie postaw odpornych na wrogą nam ideologię, zapoznawanie z osiągnięciami państw wspólnoty socjalistycznej.

Kształcenie polityczne w br. harcerskim wzbogacają również treści wynikające z ważnych wydarzeń międzynarodowych takich jak: 60 Rocznica Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej i przyszłoroczny XI Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów na Kubie.

Przygotowując się do obchodów 60 Rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej w programie kształcenia politycznego zwracamy uwagę na upowszechnienie wśród członków organizacji:

- wiedzy o roli, jaką w historii narodu polskiego odegrał wielki Październik i zrodzony z idei Lenina Kraj Rad,
- poczucia dumy z udziału Polaków w Rewolucji Październikowej,
- świadomości roli, jaką w utrzymaniu pokoju światowego oraz rozwoju pokojowej współpracy odgrywa Związek Radziecki i pozostałe kraje wspólnoty socjalistycznej.

Podane wyżej główne kierunki kształcenia politycznego będziemy realizować powszechnie we wszystkich grupach wiekowych ZHP ze szczególnym uwzględnieniem HSPS i młodzieżowego aktywu instruktorskiego, dostosowując formy i metody ich realizacji do wieku i zainteresowań członków organizacji.

Dużą uwagę przywiązujemy do doskonalenia umiejętności kadry instruktorskiej w zakresie przekazywania dzieciom i młodzieży wiedzy społeczno-politycznej. Szczególny nacisk w programie kształcenia politycznego będziemy kładli na to, aby każdy instruktor harcerski

swoim postępowaniem dawał przykład zgodności słów i działania, co ma zasadnicze znaczenie dla skuteczności kształcenia politycznego w organizacji.

Biorąc pod uwagę fakt, że znaczny procent kadry instruktorskiej ZHP - to członkowie PZPR, objęci szkoleniem partyjnym we własnym środowisku, będziemy tak koordynować tematykę kształcenia, aby nie dublować treści lecz przekazywać wiedzę polityczną najbardziej potrzebną w pracy ideowo-wychowawczej w środowisku młodzieży i odpowiadającą zainteresowaniom uczestników szkolenia.

Kształcenie polityczne kadry będzie przebiegało w formach:

- powszechnych seminariów instruktorskich,
- kształcenia kursowego.

A. Powszechne seminaria instruktorskie

Organizatorami seminariów, którymi objęci zostaną wszyscy instruktorzy ZHP będą kręgi instruktorskie. Każdy krąg będzie w br. harcerskim organizatorem 4 spotkań seminaryjnych, w czasie których zalecamy do realizacji następujące tematy:

- Patriotyczna jedność narodu wokół programu PZPR ręką pomysłowej realizacji zadań społeczno-gospodarczego rozwoju kraju,
- Wpływ Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej na losy i historię narodu polskiego,
- Zadania związków młodzieży w pogłębianiu świadomości obywatelskiej i umacnianiu socjalistycznego państwa,
- Kształtowanie się rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego w Polsce,
- Umocnienie i rozwój form demokracji socjalistycznej,
- Aktualne problemy społeczno-polityczne.

Pierwsze dwa tematy są obligatoryjne dla wszystkich kręgów. Organizatorzy seminariów winni zadbać o zapewnienie udziału w nich lektorów instancji partyjnych a także o współdziałanie przy ich organizowaniu z działającymi w danym środowisku podstawowymi organizacjami partyjnymi. Inauguracyjne spotkania kręgów instruktorskich winny się odbyć w miesiącu październiku na temat "Wpływ Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej na losy i historię narodu polskiego".

B. Kursy instruktorskie

Kursami instruktorskimi zostaną objęci w br. instruktorzy harcеры aktualnie pełniący funkcje oraz aktywiści młodzieżowi przygotowani do ich podjęcia.

Zgodnie z obowiązującymi programami kursów instruktorskich na poszczególnych ich rodzajach będą realizowane następujące tematy z zakresu kształcenia politycznego:

Kursy I stopnia

- Założenia ideologiczne ustroju socjalistycznego,
- Polski ruch młodzieżowy,
- Wychowanie patriotyczne,
- Wychowanie internacjonalistyczne,
- Wychowanie laickie,
- Wychowanie moralne,
- Aktualne problemy polityki wewnętrznej i międzynarodowej,
- Formy wprowadzania problematyki społeczno-politycznej w drużynach i kręgach instruktorskich.

Kursy II stopnia

- Ustrój gospodarczy i polityczny PRL,
- Leninowska koncepcja związków młodzieży,
- Zasada pokojowego współistnienia a walka ideologiczna dwóch systemów,
- Rewolucja naukowo-techniczna,
- System administracji i kierowania gospodarką w PRL,
- Współdziałanie ZHP z organami władzy państwowej, instytucjami i organizacjami politycznymi i społecznymi,
- Aktualne problemy polityki wewnętrznej i międzynarodowej,

Kursy III stopnia

- Wybrane zagadnienia filozofii marksistowskiej,
- Wybrane problemy socjologii marksistowskiej,
- Podstawowe problemy międzynarodowego ruchu komunistycznego,
- Aktualne problemy polityki krajowej i międzynarodowej.

KSZTAŁCENIE POLITYCZNE W DRUŻYNACH HSPS

w roku harcerskim 1977/78

W kształceniu politycznym młodzieży HSPS opieramy się na zasadzie nierozdzielności kształtowania poglądów politycznych i światopoglądu z kształtowaniem zaangażowanych, socjalistycznych postaw, które winny cechować młodych patriotów Socjalistycznej Polski.

Kształcenie polityczne w HSPS realizowane będzie w dwóch formach: zajęć zespołowych i indywidualnego zdobywania wiedzy, będzie ono zróżnicowane pod względem zasięgu oraz poziomu i odbywać się będzie na czterech płaszczyznach:

1. masowe - adresowane do wszystkich uczniów szkoły, inspirujące ich działalność;
2. podstawowa działalność drużyn HSPS obejmująca wszystkich harcerzy w szkole;
3. praca z aktywnym funkcyjnym i instruktorskim szczeblu HSPS;
4. działalność klubów wiedzy społeczno-politycznej.

Najbardziej powszechnymi formami działania harcerstwa w szkołach ponadpodstawowych, obowiązkowymi dla wszystkich jednostek ZHP są:

- Olimpiady wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym będące najszerszą formą docierania do wszystkich uczniów z problematyką społeczno-polityczną, mającą swoje szczególne nasilenie w czasie prowadzenia eliminacji w okresie od października do stycznia. Tegoroczna XIX Olimpiada będzie przebiegać pod hasłem "Socjalizm Przeobraża Świat".

Temat wiedzy został podzielony na pięć zagadnień podstawowych:

Międzynarodowy Ruch Robotniczy oraz zwycięstwo Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej;

Awans społeczeństwa Związku Radzieckiego oraz społeczeństw państw socjalistycznych po zdobyciu władzy przez lud pracujący; Socjalizm wybawieniem ludzkości od nieszczęść wojny; Światowy system socjalistyczny i jego zasadnicza rola w kształtowaniu stosunków międzynarodowych; Humanizm socjalistyczny; Człowiek najwyższą wartością.

Tezy do poszczególnych tematów zawarte zostały w broszurze dot. XIX Olimpiady.

- Harcerskie trybuny obywatelskie - spotkania młodzieży z doświadczonymi towarzyszami partyjnymi przyezymiające się do lepszego rozumienia programu Partii.
- Zajęcia wychowania obywatelskiego - prowadzone 1-2 razy w miesiącu przez harcerzy z drużyną HSPS dla całych kolektywów klasowych - na tematy zaproponowane przez młodzież oraz wynikające z bieżących wydarzeń polityczno-gospodarczych.
- Harcerskie Szkoły Aktywu - szkolenie szerokiego aktywu funkcyjnego drużyn i szczepli HSPS na podstawie programu opracowanego przez Cheraǳianą Szkołę Instrukterską organizowane przez hufce ZHP.
- Uniwersytet Miedych Racjonalistów - zajęcia dla aktywu HSPS organizowane we współpracy ZW TKKS i ZS ZSMP.

Jako formy nieobowiązuące lecz proponowane do realizacji w oparciu o przygotowane centralnie materiały programowo-metodyczne prowadzone będą:

- cykle audycji radiowęzłów szkolnych na tematy nurtujące młodzież z zakresu wiedzy politycznej;
- imprezy popularyzujące czytelnicтво książek społeczno-politycznych w ramach Dekady Książki Społeczno-Politycznej /listopad 1977/.

Wszystkie w/w formy pracy drużyn i szczepli HSPS związane są bezpośrednio z nowoformułowanymi wymaganiami stopni HSPS, z jednej strony udział w nich pomaga w zdobyciu kolejnego stopnia, z drugiej - wymagania regulaminowe poszczególnych stopni inspirowują do podejmowania tego typu zadań. W każdym bowiem z trzech stopni wydzielono specjalną część wymagań dotyczących wiedzy społeczno-politycznej:

Stopień I /kl I-II szkoły ponadpodstawowe/ stawia wymagania: systematycznego śledzenia w prasie, radie i telewizji aktualnych wydarzeń w świecie i omawiania ich na zbiórce drużyny; zapoznania się z prawami i obowiązkami obywatela PRL zawartymi w Konstytucji i przeprowadzenia na ten temat dyskusji z kolegami oraz poznania głównych kierunków socjalistycznego rozwoju Polski, wytyczonych przez PZPR.

Stopień II /kl II-III szkoły ponadpodstawowe/ wymaga poszukiwania w prasie i literaturze społeczno-politycznej materiałów dokumentujących wyższość socjalizmu nad kapitalizmem w kategoriach moralnych, dotyczących pojęcia sprawiedliwości społecznej, rzeczywistej demokracji, tempa rozwoju gospodarczego oraz stosunku do pokojowego współistnienia i współpracy, oraz umiejętności udowadniania w trakcie dyskusji z kolegami fałszywości argumentacji wrożej socjalizmowi i Polsce propagandy. Ponadto - poznanie podstaw ustrojowych PRL zawartych w Konstytucji, przygotowania na ten temat referatu, przeprowadzenia dyskusji lub zajęć szkoleniowych oraz umiejętności wyjaśniania strategii działań na rzecz oraz lepszych warunków życia ludzi pracy i wzrostu siły socjalistycznej Polski.

Stopień III /kl III, IV, V, szkoły ponadpodstawowej/ stawia wymagania: przestudiowania "Manifestu Komunistycznego" i umiejętności omówienia jego głównych tez oraz wyjaśnienia roli, jaką w historii świata odegrała Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa; systematycznego korzystania z prasy i literatury społeczno-politycznej; znajomości podstaw polityki zagranicznej PRL; przeprowadzenia zajęć szkoleniowych na temat głównych wydarzeń politycznych i gospodarczych roku w kraju lub na świecie, względnie na temat aktualnych zadań wynikających z uchwał Plenum KC PZPR lub zorganizowania "Harcerskiej trybuny obywatelskiej" lub forum dyskusyjnego w szkole na aktualne tematy polityczne.

Zdobyciu wiedzy społeczno-politycznej służą nie tylko formy bezpośrednie, ale również pośrednie. Do takich należy np. obowiązkowa dla wszystkich drużyn i szczebli tzw. "Operacja Perspektywa", która polega na podjęciu i realizowaniu we współpracy z władzami politycznymi i administracyjnymi zadań społeczno-gospodarczych wynikających z planów perspektywnego rozwoju

najbliższego środowiska. Zdobyta w trakcie zwiadu społecznego, podejmowania decyzji o wyborze zadania i samej jego realizacji, wiedza społeczno-polityczna gra w tym wypadku rolę motywującą do konkretnego działania na rzecz środowiska.

Obowiązkiem dla wszystkich drużyn HSPS jest również dalsza praca nad pełnym wdrażaniem w życie KODEKSU UCZNIA, który pomyślnie realizowany stanie się najbliższym młodzieży, praktycznym przykładem rozumienia w środowisku uczniowskim zasad socjalistycznej demokracji opartej na jedności praw i obowiązków.

Praca z aktywnym HSPS będzie miała na celu merytoryczne i metodyczne przygotowanie funkcyjnych i instruktorów młodzieżowych do przygotowania i przeprowadzenia zajęć z harcerzami i ogółem uczniów. Zadanie to będziemy realizować w ramach kręgów instruktorskich, o których była mowa wcześniej. Przewodzenie systematycznej pracy z aktywnym HSPS jest zadaniem obowiązkowym dla wszystkich instancji ZHP.

Formy śródreznego kształcenia politycznego będą kontynuowane na obozach szkoleniowych aktywu HSPS, kursach kierowników klubów wiedzy społeczno-politycznej, w czasie akcji zimowej i letniej 1978 r. Obowiązywać tu będą odrębne wytyczne do przeprowadzenia obozów i kursów, wydawane przez GK ZHP.

Harcerskie kluby wiedzy społeczno-politycznej są zespołami harcerzy i uczniów niezorganizowanych z różnych klas, funkcjonującymi we wszystkich szczeblach HSPS niezależnie od drużyn. Skupiają one młodzież szczególnie zainteresowaną wybranymi zagadnieniami z zakresu wiedzy społeczno-politycznej, stwarzają jej okazję nie tylko do pogłębiania wiedzy ale i do wykorzystania jej w czasie zajęć organizowanych na rzecz pozostałych kolegów /w klasie, w zespole aktywu/. Funkcjonowanie wszystkich klubów w szczeblach HSPS oparte jest na tej samej zasadzie programowo-strukturalnej wspólnych zainteresowań, stąd wynika też duża ich różnorodność.

W br. harcerskim szczególnie będziemy wspierać i rozwijać działalność klubów: wiedzy społeczno-politycznej, wiedzy o Partii, młodych racjonalistów, przyjaźni. Zgodnie z wytyczną Uchwały VI Zjazdu ZHP, która nakazuje nam uczynienie z nich ośrodków żywej dyskusji i konfrontacji opinii, mających ambicję oddziaływania na poglądy polityczne i światopogląd wszystkich uczniów.

Prowadzona w terminie od 1 marca do 30 maja każdego roku kampania sprawozdawczo-wyboroza w drużynach i szczeplach HSPS mająca na celu przeanalizowanie i podsumowanie całorocznej działalności drużyn i szczeplów HSPS, będzie poświęcona również ocenie efektów kształcenia politycznego w szczeplu.

W trakcie kampanii odbywać się będą imprezy związane z wręczeniem harcerzom osiemnastolatkom dowodów osobistych, rekomendacją harcerzy z ostatnich klas szkół ponadpodstawowych do ZSMP i SZSP oraz rekomendacją najlepszych i najbardziej aktywnych instruktorów z drużyn i szczeplów HSPS w szeregi PZPR.

KOMENDA CHORAGWI ZHP
W JELENIEJ GORZE

TERMINARZ

ważniejszych przedsięwzięć w zakresie kształcenia politycznego

w ZHP w roku 1977/1978

- październik
- Choraǳwiana Inauguracja Roku Kształcenia Politycznego
 - seminarium organizatorów kształcenia politycznego w hufcach i szczepach HSPS
 - seminaria instruktorskie " Wpływ Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej na losy i historię narodu polskiego"
 - rozpoczęcie działalności Harcerskich Szkół Aktywu
 - rozpoczęcie działalności Uniwersytetu Młodych Racjonalistów
- do 10.X,
- inauguracja XIX Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym w szkołach ponadpodstawowych
- X - XI
- seria eliminacji klasowych XIX Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym
- listopad
- seminarium kierowników harcerskich klubów wiedzy społeczno-politycznej
 - seminaria instruktorskie: "Patriotyczna jedność narodu wokół PZPR rękojmą pomyślniej realizacji zadań społeczno-gospodarczego rozwoju kraju"
- grudzień
- 12-18 - finały szkolne XIX Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym
- styczeń
- 14-15 - finał wojewódzki XIX Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym
- luty
- zimowisko kierowników harcerskich klubów wiedzy społeczno-politycznej oraz dyskusyjnych
 - seminaria instruktorskie "Zadanie związków młodzieży w pogłębianiu świadomości obywatelskiej i umacnianiu socjalistycznego państwa".

- marzec - inauguracja kampanii sprawozdawczo-wyborczej w drużynach i szczeplach HSPS
- seminaria instruktorskie "Kształtowanie się rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego w Polsce"
- kwiecień - kampania sprawozdawczo-wyborcza w drużynach i szczeplach Harcerskiej Służby Polsce Socjalistycznej
- maj - seminaria instruktorskie
- do 30.V. - zakończenie kampanii sprawozdawczo-wyborczej w drużynach i szczeplach HSPS
- czerwiec - podsumowanie roku kształcenia politycznego
- inauguracja letniej akcji szkoleniowej.
- lipiec-sierpień - letnia akcja szkoleniowa

